

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/433/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

399/2012. (XI. 28.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a **panaszos**¹ 2012. június 9-én előterjesztett **panaszát** a 2012. november 28-án – dr. Kádár András Kristóf testületi tag és dr. Kozma Ákos elnökhelyettes távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a M. Rendőrkapitányság– vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos elektronikus úton terjesztette elő panaszát a Testületnél, abban a következőket adta elő.

2012. június 1-jén M. város önkormányzata a trianoni békeszerződés aláírásának évfordulóján megemlékezést tartott, amelynek helyszíne – vélhetően az időjárás miatt – nem az Ifjúsági Centrum előtt lévő tér, hanem az Ifjúsági Centrum aulája volt. A panaszos technikai okok miatt késve érkezett a megemlékezésre.

Hozzáteszi a panaszos, hogy korábban konfliktusa volt M. önkormányzatával, illetve a polgármesterrel egy helyi Trianon-emlékmű tervének meg nem valósulása miatt. 2006-ban ugyanis a M. Trianon Társaság – amelynek a panaszos is tagja – emlékműterve kapcsán elcsalt közvélemény-kutatás zajlott, és egy telefonos közvélemény-kutatáson egy másik

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

emlékműtervezet lett győztes. A kutatás keretében állítólag 500 embert keresett meg a közvélemény-kutató cég. A panaszos ezt az eljárást azért kifogásolja, mert nem érti, hogyan tudta az emberek véleményét kérni a megbízott cég egy olyan tervről, amelyet a városiak akkor még nem ismertek. A panaszos megítélése szerint tehát csalás történt, és így lett nyertes a polgármester által támogatott emlékmű-tervezet. A panaszos leleplezte a csalást, de csupán annyit ért el, hogy a nyertes emlékművet nem merték felállítani.

A sérelmezett események alkalmával a panaszos az Ifjúsági Centrum bejáratával szemben, az árkádsorra kifeszített egy transzparenst, amelyen a következő szöveg állt: „*Csalás Történt a Városházán? Igazságot a Trianon emlékmű kapcsán!*” Amikor pedig hallotta, hogy a benti rendezvényen felkonferálják a polgármestert, egyszer a sípjába fűjt. Ekkor az Ifjúsági Centrum bejáratánál álló biztonsági őrök fenyegetően elindultak felé és felszólították, hogy fejezze be a fűtülést. A panaszos válaszul kérte az őröket, hogy ne akadályozzák véleménynyilvánítási szabadságának gyakorlásában, és távozzanak. Miután azonban a biztonsági őrök nem távolodtak, a panaszos belefűjt egy dudába. Végül, mivel a biztonsági őrök továbbra sem távoztak, a panaszos felhívta a rendőrség ügyeletét.

Megjegyzi a panaszos, hogy a biztonsági őrök közül ketten 2008. augusztus 20-án is korlátozták véleménynyilvánításhoz való jogának gyakorlásában úgy, hogy 50-60 méteren keresztül a testükkel lökdösték, és a sípot is kikapták a szájából. A panaszos ezért úgy véli, nem volt alaptalan az a félelme, hogy ismét agresszívan lépnek fel vele szemben. Utal a panaszos arra is, hogy ezek az események 2008-ban a helyi rendőrök szeme láttára történtek, akik azonban nem siettek a panaszos segítségére, sőt, amikor az előbb leírtakat látták, távoztak a helyszínről. Az ügyben az akkori rendőrkapitány meg is állapította a rendőri mulasztást.

A súlyos mulasztást elkövető rendőr az a L. J. r. százados volt, aki ez alkalommal is megjelent a helyszínen a panaszos bejelentése nyomán. A rendőr az intézkedés kezdetén a napszaknak megfelelően köszönt és bemutatkozott. A panaszos elmondta neki, hogy véleményének kinyilvánításában akadályozzák őt a biztonsági őrök, és fenyegetően léptek fel vele szemben, ezért kérte a rendőrt, avatkozzon közbe.

L. J. r. százados megállapította, hogy a panaszos véleménynyilvánításával minden rendben van, és a panaszos többszöri kérése ellenére sem szólította fel a biztonsági őröket távozásra, és arra, hogy ne akadályozzák a panaszost alkotmányos jogainak gyakorlásában. A panaszos kifogásolja ezt a rendőri mulasztást, mivel ismét azt tapasztalja, hogy a m. rendőrség akkor, amikor ő tesz bejelentést, nem jár el szakszerűen és jogszerűen.

Kifogásolja a történetek kapcsán a panaszos azt is, hogy a r. százados az intézkedés során nem viselte az azonosító jelvényét, illetve, hogy nem kapott tőle felvilágosítást a panaszjogáról.

A panaszos a fentiek alapján kéri a Testülettől a történetek kivizsgálását.

2) 2012. augusztus 5-én a panaszos korábbi beadványát aláírásával ellátva is megküldte a Testületnek, és megjelölte a történetekről készített videofelvétel internetes elérhetőségét.

3) A panaszos által megjelölt linken hozzáférhető, 10 perc 10 másodperc hosszúságú felvételen a következő események követhetők nyomon.

A panaszos kamerájával megérkezik az Ifjúsági Centrumba, ahol az említett rendezvény már tart, zene szól. Ezt követően néhány képkocka erejéig a panaszos az épület előtti teret rögzíti, a kamerával a téren körbefordul, és annak során felveszi a két oszlop közé kifüggesztett transzparenst is, amelyen az alábbi szöveg olvasható: „CSALÁS TÖRTÉNT A VÁROSHÁZÁN? IGAZSÁGOT A TRIANON EMLÉKMŰ KAPCSÁN!” A felvétel ezen a ponton megszakad.

A következő kockákon két biztonsági őr érkezik a panaszos közelébe, és egyikük felszólítja, hogy hagyja abba a füttyölést, és magatartásával ne zavarja a rendezvényt. A panaszos tiltakozik azon állítás ellen, hogy magatartása a rendezvényt zavarná, és kéri a biztonsági őroket, hogy értesítsék a rendőrséget, amennyiben szükségesnek látják. Mindeközben egy harmadik biztonsági őr is a helyszínre érkezik. A panaszos azzal folytatja, hogy van egy dudája is, és ha felmérgetik, használni is fogja, majd meg is fúj egy dudát. A biztonsági őr ekkor felszólítja a panaszoszt, hogy ne készítsen róla videofelvételt, mert nem járult ahhoz hozzá. A panaszos elmondja, hogy azért készít felvételt, mert dokumentálni kívánja, hogy a biztonsági őrök korlátozzák alapvető jogainak gyakorlásában, és hozzáteszi, hogy emiatt azonnal értesíti a rendőrséget is.

A panaszos vélhetően előveszi a telefonját – mivel a kamera az ő kezében van, mindez csak hallható, de nem látható –, majd amikor hívását fogadják, elmondja, hogy rendőri segítséget szeretne kérni az Ifjúsági Centrum elé, ahol megfújt egy sípot és véleménynyilvánítási szabadságával kíván élni, de abban három biztonsági őr korlátozza. A hívás a felvételen 3 perc 13 másodperckor ér véget.

4 perc 41 másodperckor észleli a panaszos, hogy egy rendőr érkezett a helyszínre, és a biztonsági őrrel beszél, ekkor feljűk fordítja a kameráját, majd megjegyzi, hogy hiába hívta ő a rendőröket, azok mégis a biztonsági őroket kérdezik. Az egyik biztonsági őr erre reagálva elmondja, hogy a panaszos figyelmét ugyan bizonyára elkerülte, de kollégájuk már a panaszos hívását megelőzően értesítette a rendőrséget.

5 perc 20 másodperc körül az egyik rendőr a panaszoshoz lép, bemutatkozik, megjelöli a szolgálati helyét, és elmondja a jelvéyszámát. Tájékoztatja a panaszoszt, hogy az ügyeletről arról kapott információt, miszerint a panaszos bejelentést tett a rendőrségen, majd kéri, hogy mondja el a problémáját.

A panaszos válaszul előadja, hogy a véleményét szeretne volna az adott helyszínen kinyilvánítani, belefűjt egy sípba, amelyet követően biztonsági őrök mentek oda hozzá „fenyegető magatartással”, és felszólították, hogy hagyja abba a sípolást. Utal rá a panaszos, hogy 2008-ban már jártak el vele szemben ezek a biztonsági őrök, de a rendőr megkéri, hogy maradjon a közelműlt eseményeinek elmesélésénél.

A panaszos újra említi, hogy a biztonsági őrök megfélemlítő módon jártak el, amely kapcsán a rendőr azt kérdezi, hogy a megfélemlítés miben merűlt ki. A panaszos elmondja, hogy a biztonsági őrök megfélemlítő módon indultak felé, olyan testtartásban, de a 2008-ban történt események emléke is él még a panaszosban, a miatt is tartott tölük, ezért kérte a biztonsági őröket, hogy távozzanak.

A panaszos erre tekintettel a felvételen kéri a rendőrt, hogy a biztonsági őröket állítsa elő annak érdekében, hogy alkotmányos jogainak gyakorlásában ne tudják tovább korlátozni.

A rendőr válaszul elmondja, hogy megítélése szerint alkotmányos jog korlátozására vagy megsértésére az adott helyen nem került sor. Tájékoztatja továbbá a panaszt, hogy az Ifjúsági Centrum épületében egy városi rendezvény zajlik, amit a panaszos a jelenlétével véleménye szerint nem zavart meg. A panaszos rákérdez, hogy „a sípolással sem?”, amire a rendőr azt feleli, hogy eddig nem zavarta meg a rendezvényt a panaszos, ugyanakkor, ha arra sor kerül, az önkormányzat megteheti, és bizonyosan meg fogja tenni a szükséges lépéseket. Erre tekintettel a rendőr közli, hogy a helyszínen nem lát okot rendőri intézkedés foganatosítására. A panaszos kéri a rendőrt, hogy akkor mondja meg, szabad-e neki akkor és ott sípolni, amire a rendőr ugyanazt feleli: meglátása szerint a panaszos nem zavarta meg a rendezvényt, ezért sem vele, sem a biztonsági őrökkel szemben nem fog intézkedni.

A panaszos kérdésére a rendőr azt is elmondja, hogy minderről a biztonsági őroket is tájékoztatta, továbbá, hogy megítélése szerint a panaszost a biztonsági őrök nem korlátozták alapjogainak gyakorlásában.

A panaszos ezt követő kérdésére, hogy a biztonsági őrök jogszerűen szólították-e fel a sípolás abbahagyására, egy jelenlévő nő válaszol, aki nem mutatkozik be, de a panaszos feltehetően ismeri őt, mert nem okoz számára meglepetést, hogy tőle kap választ. A nő elmondja, hogy van az önkormányzatnak egy rendelete, amely a biztonsági őroket felhatalmazza az említett eljárásra, tekintettel arra, hogy a rendezvény résztvevőit zavarta a panaszos sípolása. Ezt követően egy másik nő arra kéri a panaszost, hogy ne zavarja meg a fiatalok szereplését, engedje, hogy megtartsák a műsort. Ez utóbbi nő azt is felajánlja, hogy ott marad az őrök helyett a panaszossal, ha előbbieket jelenléte a panaszost megfélemlíti.

A panaszos végül megkérdezi az intézkedő rendőrt, hogy élhet-e az intézkedés ellen panasszal, és hogy miért nincs kint a jelvéyszáma. A rendőr azt feleli, hogy természetesen tehet panaszt, majd hozzáteszi, hogy az intézkedés kezdetekor megadta a jelvéyszámát, az pedig, hogy miért nincs kitéve a jelvénye, hadd legyen az ő dolga.

A rendőrök ezután elköszönnek és távoznak, miközben a panaszos még beszél hozzájuk: megjegyzi, hogy nem kapott tájékoztatást a panaszjogáról, és rákérdez, hogy a Testülethez fordulás határideje 8 nap-e.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A sérelmezett eseményekkel összefüggésben L. J. r. százas 2012. június 1-jén az alábbi tartalommal készített jelentést.

M. Város Önkormányzata szervezésében 2012. június 1-jén a városban trianoni megemlékezést tartottak. A rendezvény során, 17 óra 43 perckor az ott munkát végző B. I. biztonsági őr telefonon tett bejelentést a M. Rendőrkapitányság ügyeletére arról, hogy a panaszos sípszóval zavarta meg a rendezvényt, ezért felszólították, hogy távozzon a helyszínről, aminek azonban előbbi nem tett eleget. Erre tekintettel a biztonsági őr rendőri segítséget kért. Ugyancsak 17 óra 43 perckor tett telefonon bejelentést a panaszos a M. Rendőrkapitányság ügyeletére, amelyben előadta, hogy az Ifjúsági Centrum előtt a véleménynyilvánítását két fő fekete ruhás személy megzavarta, magatartásuk benne félelmet

keltett, és azért kért rendőri intézkedést, hogy véleménynyilvánítását zavartalanul folytathassa.

L. r. százados a rendezvény ideje alatt az Ifjúsági Centrum déli oldalánál tartózkodott, a Színház utcában. 17 óra 44 perckor a mobiltelefonján felhívta őt fel az önkormányzat titkársági referense, a megemlékezés főszervezője azzal, hogy a panaszos megzavarta a rendezvényt, és a biztosításban résztvevő biztonsági őrök nem tudták rábírní, hogy távozzon a helyszínről. A főszervező rendőri intézkedést kért a panaszossal szemben, hogy a továbbiakban ne zavarja a megemlékezést.

A jelentés rögzíti, hogy a megemlékezés 17 órakor vette kezdetét, amelyet követően rövid időn belül megjelent az Ifjúsági Centrum főbejáratánál a panaszos, aki nem ment be az épületbe, ellenben a főbejárattal szemben lévő árkádsornál kifeszített egy molinót, és a molinón lévő szöveggel kívánt véleményt nyilvánítani. Érkezését követően kb. fél óra elteltével a panaszos egyszer belefűjt a sípjába, majd erősebben megfűjt egy dudát. Ekkor a r. százados felállítási helyéről azt látta, hogy két biztonsági őr megindul a panaszos felé, és odaérve mondanak neki valamit. Ezt követően hamarosan telefonhívást kapott a r. százados, aminek keretében az ügyeletes tájékoztatást nyújtott a bejelentésekről.

A r. százados úgy döntött, hogy tájékozódik a történetekről, ezért elindult az Ifjúsági Centrum bejárata felé. B. I. biztonsági őr ment elé, aki arról tájékoztatta, hogy a főszervező megkérte, szüntessék meg a panaszos zavaró véleménynyilvánítását. Mivel azonban ezzel kapcsolatos kérésüknek a panaszos nem hajlandó eleget tenni, rendőri intézkedést kér.

A r. százados tájékoztatta B. I.-t, hogy véleménye szerint az egy alkalommal elhangzott sípszó, illetve dudaszó nem volt alkalmas arra, hogy az épületben, a csukott ajtók mögött zajló rendezvényt megzavarja, és megítélése szerint nem történt egyéb olyan esemény sem, amely miatt a panaszossal szembeni intézkedésnek lenne helye. A közlést a biztonsági őr tudomásul vette.

Ezt követően a r. százados odament a panaszoshoz, aki kamerával a kezében fogadta, a lépcső tetejéről rögzítette az eseményeket. A rendőr a panaszosnak tisztelgett, köszönt, közölte nevét, azonosító jelvénye számát, majd megkérte, hogy adja elő bejelentésének okát. A panaszos erre reagálva elmondta, hogy a sípszó és a dudaszó elhangzását követően két fekete ruhás személy indult meg felé, akik benne egyrészt félelmet keltettek, másrészt alkotmányos jogának gyakorlásában korlátozták azzal, hogy távozásra szólították fel. Időközben megérkezett az intézkedés helyszínére H. E. és még egy nő, akik részt vettek a rendezvény megszervezésében, és akik külön-külön udvarias hangnemben megkérték a panaszost, hogy fejezze be a sípolást. A panaszos biztosította őket, hogy nem lesz több sípszó.

A r. százados ekkor közölte a panaszossal, hogy megítélése szerint nem történt olyan esemény, ami a rendezvényt megzavarta volna, és nem tapasztalt egyéb rendőri intézkedésre okot adó körülményt sem, majd elköszönt, és távozni kívánt a helyszínről. Körülbelül három méterre távolodott el, amikor a panaszos a r. százados után szólt, és kérdőre vonta, hogy miért nem kapott tájékoztatást a rendőri intézkedéssel szembeni panasztételi jogáról, továbbá megkérdezte, hogy miért nem látja a jelvényét. A r. százados közölte a panaszossal, hogy nem történt rendőri intézkedés, illetve, hogy nem kívánja tájékoztatni őt a jelvény hiányáról, majd távozott.

A rendőr távozását követően a panaszos a kifeszített molinójával együtt a helyszínen maradt. A megemlékezés 18 órakor ért véget, akkor a résztvevők és a vendégek távoztak.

A jelentésben a r. százados ezen a ponton ismét rögzíti, hogy a panaszos a rendezvény ideje alatt a sípba és a dudába egy-egy alkalommal fűjt bele. A panaszos továbbá egyedül állt az árkádsor előtt, a kifeszített molinó mellett, közvetlen közelében a rendezvényen résztvevő személy nem tartózkodott, hozzá legközelebb – tőle kb. 15 m-re – a főbejárat előtt álló biztonsági őrök voltak. A r. százados megjegyzi, hogy megítélése szerint a panaszos által keltett zaj nem volt alkalmas az Ifjúsági Centrumban folyó rendezvény megzavarására. A felállítási helyéről látta továbbá, amikor a biztonsági őrök odamentek a panaszoshoz, és beszélni kezdtek vele. Az őrök magatartása álláspontja szerint szintén nem adott okot arra, hogy velük szemben intézkedést kezdeményezzen.

Mivel a történetek kapcsán egyetlen érintettel szemben sem tartotta indokoltnak rendőri intézkedés foganatosítását, senkit nem igazoltatott, csupán tájékoztatással látta el a feleket, amit az említettek megértettek és tudomásul vettek. A panaszos a rendőri közlést követően továbbfolytatta véleménynyilvánítását, és a rendezvény is esemény nélkül lezajlott.

Hozzáteszi a r. százados, hogy a panaszosnak azért nem nyújtott tájékoztatást az intézkedéssel szemben igénybe vehető jogorvoslati lehetőségekről, mert nem zajlott rendőri intézkedés. A szolgálati jelvényét pedig azért nem viselte, mert 2012. május 25-én azt a szolgálati igazolványával együtt eltulajdonították, és a pótlása még nem történt meg.

A történetekről a rendőrök is készítettek felvételt, amit a r. százados csatolt a jelentéséhez.

2) A M. Rendőrkapitányság vezetője 2012. augusztus 28-án írt levelében a Testület kérdéseire válaszolva a sérelmezett eseményekkel összefüggésben a fenti rendőri jelentésben foglaltakon túl a következőket adta elő.

A panaszban hivatkozott és az önkormányzat által szervezett megemlékezésről érkezett bejelentés a rendőrségre, azt azonban a megemlékezés céljára és a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. tv. (a továbbiakban: Gytv.) rendelkezéseire figyelemmel kulturális rendezvénynek minősítették, így azzal összefüggésben nem készült biztosítási terv. Ennek ellenére a szolgálatos rendőrjárőr folyamatosan a helyszín közelében tartózkodott, hogy az esetleges rendzavarást rövid időn belül meg tudja szakítani. A rendőrség továbbá előzetesen felvette a kapcsolatot a rendezvény szervezőivel, és tájékoztatta őket a szolgálatos rendőr, L. r. szds. mobiltelefonjának számáról.

Figyelemmel arra, hogy a Rendőrkapitányság ügyeletére érkezett bejelentések rögzítésére 2012. június 1-jén került sor, az azokról készített hangfelvételeket időközben már törölték, így azokat a kapitányságvezető nem tudta a Testület rendelkezésére bocsátani.

A levél rögzíti, hogy a kapitányságvezető álláspontja szerint az egymástól függetlenül érkezett három bejelentés jogalapot teremtett a rendőrség helyszíni intézkedésére a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 13.-ának (1) bekezdése értelmében. A rendelkezésre álló adatok alapján felmerült ugyanis egyrészt a panaszos oldalán – mivel megzavarta a rendezvény lebonyolítását –, másrészt pedig a biztonsági őrök

oldalán – mivel a panaszos akadályozták véleményének kinyilvánításában – szabálysértés elkövetésének a gyanúja.

Az intézkedés parancsnoki kivizsgálása utóbb kiterjedt arra, hogy az Ifjúsági Centrum épületénél a bejelentés alapján megjelent rendőrök intézkedési kötelezettségük teljesítésekor megfelelő gondossággal jártak-e el. A kivizsgálás keretében az alábbi körülményeket vették figyelembe.

A rendelkezésre álló adatok szerint L. J. r. százados az Ifjúsági Centrum épületétől távolabb alakított ki ellenőrzési pontot, ahonnan azonban kellő rálátással bírt a rendezvénynek helyet adó épület bejárata előtti közterületi részre. 17 óra körüli időben a panaszos megérkezett a Centrum épülete elé, és a főbejáratnál szemben egy transzparenst feszített ki, ezzel nyilvánítva ki a véleményét. Ezen cselekményében a panaszost senki nem zavarta meg. Ugyan L. r. százados a helyszíntől távolabb állt, jelentése szerint észlelte, amikor a panaszos a sípjába fújt, továbbá egy alkalommal dudált, majd azt is tapasztalta, hogy ezzel párhuzamosan két biztonsági őr a panaszoshoz indult. Ezt követően érkeztek a rendőrség ügyeletére a bejelentések, amelyek miatt L. r. százados a helyszínre indult. Ott meghallgatta B. I. biztonsági ört, aki a következőkről tájékoztatta: a panaszos a sípjába fújt, továbbá egy alkalommal dudált, és mivel a főszervező szerint ezen cselekmények alkalmasak voltak a rendezvény megzavarására, felkérte a biztonsági őröket a rendezvény megszüntetésére, a panaszos azonban a biztonsági őrök felszólítására nem hajlandó elhagyni a helyszínt, bár azóta nem sípolt vagy dudált.

L. r. százados ezt követően mérlegelte az általa személyesen megtapasztaltakat, és arra a következtetésre, hogy az egy alkalommal elhangzott sípszó, valamint az egy alkalommal alkalmazott dudálás nem volt alkalmas arra, hogy az egyébként a helyszíntől kb. 10 m-re, zárt épületben zajló rendezvényt megzavarja. Nem tartózkodott továbbá a közelben olyan személy, akiben a panaszos cselekménye megbotránkozást vagy riadalmat keltett volna. Erre tekintettel a r. százados tájékoztatta B. I. bejelentőt, hogy a panaszos nem követett el jogsértést, így a bejelentés alapján rendőri intézkedést nem fogatosít.

A fentiek után a r. százados a panaszost hallgatta meg a bejelentésével kapcsolatosan. A panaszos elmondta, hogy a véleménynyilvánítási szabadságával élve a rendezvény során a sípjába fújt, amit követően két biztonsági őr jelent meg. Az őrök „megfélemlítve” szólították fel a sípolás abbahagyására, miután félelmet keltő testtartásban megindultak felé. Mivel a történetek felidéztek benne egy négy évvel korábban történt esetet, amikor is egy rendezvényen „kilökdösték őt”, az események félelmet keltettek benne. Elmondta azt is, hogy távozásra szólította fel a biztonsági őröket, akik azonban annak nem tettek eleget, ezért kérte a rendőröket, hogy állítsák elő az őröket.

A r. százados a biztonsági őrök jelenlétében tájékoztatta a panaszost, hogy véleménye szerint a panaszos addigi magatartása nem volt alkalmas arra, hogy a rendezvényt megzavarja. A transzparenshelyezése, és az elhangzott sípolás és dudálás a véleménynyilvánítás keretein belüli cselekménynek tekinthető, különös tekintettel arra, hogy a rendezvény zárt helyen, a szemben lévő épületben zajlik, és a helyszín környékén nem volt más olyan személy sem, akit a panaszos cselekménye zavart volna.

A panaszos kérte a r. századost, hogy erről a biztonsági öröket is tájékoztassa, amire utóbbi közölte, hogy ezt már korábban, a biztonsági őr meghallgatása alkalmával megtette.

A r. százados ezek után arról is tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a helyszínen végzett tájékozódás eredményeképpen úgy döntött, egyik féllel szemben sem kezdeményez rendőri intézkedést, azonban mindkét fél figyelmét felhívta a jogszabályok betartására.

A rendőri intézkedés egyébként a helyszínen megjelent H. E. főszervező és a rendezvény egy további szervezője is, akik megkérték a panaszost, hogy ne zavarja sípolással a fellépő gyermekeket. A panaszos a szervezőknek ígéretet tett, hogy a továbbiakban nem fogja a rendezvényt sípolással zavarni.

A kapitányságvezető álláspontja szerint a rendőri intézkedés kapcsán az alábbiak állapíthatók meg. Több bírósági ítélet is alátámasztja, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága mint alapjog mindenkit megillet, azonban ez a jog sem korlátlan, gyakorlása során be kell tartani a társadalmi együttélés szabályait, így a véleménynyilvánítás sem járhat a köznyugalom megzavarásával.

A hivatkozott esetben azt kellett tehát a helyszínen megjelent rendőrnek mérlegelnie, hogy az ott gyakorolt véleménynyilvánítás alá eső magatartás alkalmas volt-e a köznyugalom megzavarására. A kapitányságvezető véleménye szerint L. r. százados helyesen értelmezte a fennálló helyzetet, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a transzparens elhelyezése a véleménynyilvánításhoz fűződő alapjoggal arányban áll, és az egy alkalommal elhangzott sípolással és dudálással kifejtett vélemény nem volt alkalmas a helyszíntől mintegy 10-20m-re, zárt intézményben tartott rendezvény, illetőleg a köznyugalom megzavarására. A fentiek okán a rendezvény szervezője és a biztonsági őrök által tett bejelentés nem keletkeztetett intézkedési kötelezettséget a megjelent rendőr oldalán. Másik oldalról a panaszos bejelentése, amely szerint a biztonsági őrök vele szemben félelmet keltően léptek fel, és a véleménynyilvánításában megakadályozták, a fentiek szerint ugyancsak nem keletkeztetett intézkedési kötelezettséget.

A kivizsgálás további részében a kapitányságvezető vizsgálta a fellépő rendőr magatartását is, és az alábbiakat állapította meg. A helyszínen L. r. százados az intézkedést tisztelgással, a napszaknak megfelelő köszönéssel, nevének, rendfokozatának, beosztásának és jelvéyszámának a közlésével kezdte meg. Mindezek után közölte az intézkedés okát – vagyis, hogy a panaszos a rendőrségen bejelentést tett –, majd meghallgatta a panaszost. A r. százados a tájékozódást végig kulturált hangnemben végezte.

A panaszbeadvány szerint, amikor L. r. százados közölte, hogy az intézkedést befejezte, a panaszos rákérdezett, hogy nem nyújt-e tájékoztatást arról, hol élhet panasszal. Ezek az események az intézkedésről a kapitányság által készített és az adatszolgáltatáshoz mellékelt videofelvételen jól nyomon követhetők. Ezzel összefüggésben a kapitányságvezető rögzíti, hogy L. r. százados a rendelkezésre álló adatok – a rendőri jelentés és az intézkedésről készített videofelvétel – szerint valóban csak általánosságban közölte a panaszossal, hogy joga van az intézkedés miatt panaszt előterjeszteni, azonban konkrétan nem tájékoztatta, hogy ezen jogával hol, milyen időintervallumban élhet. A rendőr százados jelentése szerint ezt azért nem tette meg, mert nem hajtott végre rendőri intézkedést. A kapitányságvezető levelében idézi az Rtv. 20. § (2) bekezdésében, illetve a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló

30/2011. (IX. 22.) BM Rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5. § (6) bekezdésében rögzített rendelkezéseket, amelyet követően utal az Rtv. 92. § (1) bekezdésében írtakra. Utóbbi kapcsán leszögezi, hogy a hivatkozott jogszabályhely a panasztétel lehetőségével kapcsolatos figyelmeztetést akkor is kötelezővé teszi, ha rendőri intézkedésre nem kerül sor, hiszen az intézkedés elmulasztását az intézkedés fogalom alá emeli az alábbiak szerint: „akinek az e törvény IV., V és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az Országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

A fentiek okán a kapitányságvezető arra a megállapításra jutott, hogy L. r. százados nem tett eleget a fenti törvényhelyből folyó kötelezettségének akkor, amikor a panaszt csak általánosságban tájékoztatta jogorvoslati lehetőségéről. Megjegyzi ugyanakkor, hogy a rendőri fellépésről a M. Rendőrkapitányság által készített felvételtől egyértelműen kiderül, hogy a panaszos tisztában volt a jogorvoslati fórumokkal és a panasztételre nyitva álló határidővel is. Ezt támasztja alá az is, hogy a panaszos az elmúlt években közel 35-40 különböző rendőri intézkedés ellen élt panasszal több fórum előtt. A kifejtettek értelmében a kapitányságvezető álláspontja szerint L. r. százados szakszerűtlenül végezte a panaszos tájékoztatását, amikor csak általános tájékoztatást adott a panasztétel jogáról.

A panaszos beadványában kifogásolta azt is, hogy az intézkedő r. százados az intézkedés során egyenruhában volt, amin az azonosító számát tartalmazó jelvény nem volt elhelyezve. A r. százados ezzel összefüggésben jelentésében rögzítette, hogy szolgálati jelvényét ismeretlen tettes az intézkedést megelőző napokban eltulajdonította, amely miatt feljelentést is tett, így az intézkedés során valóban nem viselt jelvényt, azonban a jelvényt számát jól hallhatóan közölte, így az azonosítására lehetőséget biztosított. A jelentésben foglaltak ellenőrzése során a kapitányságvezető megállapította, hogy a M. Rendőrkapitányság L. r. százados feljelentése alapján 2012. május 25-én rendelt el nyomozást ismeretlen tettes ellen, aki a feljelentő rendőri igazolványtartóját – benne többek között a jelvényével – eltulajdonította. Az r. százados ezzel kapcsolatos jelentési kötelezettségének külön is eleget tett, így a jelvény pótlásáról soron kívül intézkedés történt. A M. Rendőrkapitányság által készített videofelvételen látszik, hogy L. r. százados a helyszínen jól érthetően közölte a nevét, a rendfokozatát, a beosztását és a jelvényt számát. Figyelemmel az eset összes körülményére, többek között arra, hogy a panaszos kétséget kizáróan ismerte a megjelent rendőrt, hiszen vele szemben már korábban is több alkalommal intézkedett, valamint a panaszbeadványban is név szerint említi, továbbá arra is, hogy L. r. százados jól hallhatóan közölte a panaszossal az azonosító számát, a kapitányságvezető álláspontja nem sérült a panaszos alapjoga miatt, hogy a r. százados az intézkedés idején nem viselte a jelvényét.

3) A rendőrség által a sérelmezett eseményekről készített videofelvétel a panaszos által rögzített, fent ismertetett videofelvétellel egyezően tartalmazza a történéseket, ahhoz képest többletinformációt nem tartalmaz, ezért részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette azt, hogy a panaszban megjelölt helyen és időben megjelent rendőrök az adott körülmények között megfelelően eleget tettek-e intézkedési kötelezettségüknek, tájékoztatási kötelezettségüknek, valamint az Rtv. 20. §-ában foglalt követelményeknek.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban Alaptörvény) IX. cikkében foglalt véleménynyilvánítási szabadságát és a XXIV. Cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogát.

1) A panaszos – előadása szerint – azért kívánt panaszt tenni, mert úgy véli, hogy 2012. június 1-jén tett bejelentése nyomán a rendőrség nem tett meg mindent annak érdekében, hogy a panaszos véleménynyilvánításhoz való alkotmányos alapjoga gyakorlásának a zavartalanságát biztosítsa.

Beadványában a panaszos leírja, hogy 2012. június 1-jén M. város önkormányzata a trianoni békeszerződés aláírásának évfordulóján a megemlékezést tartott, amelynek helyszíne – vélhetően az időjárás miatt – nem az Ifjúsági Centrum előtt lévő tér, hanem az Ifjúsági Centrum aulája volt. A panaszos technikai okok miatt késve érkezett meg a megemlékezésre, amelyet követően az Ifjúsági Centrum bejáratával szembe, az árkádsorra kifeszített egy transzparenst, amelyen a következő szöveg állt: „*Csalás Történt a Városházán? Igazságot a Trianon emlékmű kapcsán!*” Amikor pedig hallotta, hogy a benti rendezvényen felkonferálják a polgármestert, egyszer a sípjába fűjt. Ekkor az Ifjúsági Centrum bejáratánál álló biztonsági őrök fenyegetően elindultak felé és felszólították, hogy fejezze be a füttyülést. A panaszos válaszul kérte az őröket, hogy ne akadályozzák véleménynyilvánítási szabadságának gyakorlásában, és távozzanak. Miután azonban a biztonsági őrök nem távolodtak, a panaszos belefűjt egy dudába. Végül, mivel a biztonsági őrök továbbra sem távoztak, a panaszos felhívta a rendőrség ügyeletét.

Az intézkedő rendőr jelentésében arról számol be, hogy a rendezvény során, 17 óra 43 perckor az ott munkát végző B. I. biztonsági őr telefonon tett bejelentést a M. Rendőrkapitányság ügyeletére arról, hogy a panaszos sípszóval zavarta meg a rendezvényt, ezért felszólították, hogy távozzon a helyszínről, aminek azonban előbbi nem tett eleget. Erre tekintettel a biztonsági őr rendőri segítséget kért. Ugyancsak 17 óra 43 perckor tett telefonon bejelentést a panaszos a M. Rendőrkapitányság ügyeletére, amelyben előadta, hogy az Ifjúsági Centrum előtt a véleménynyilvánítást két fő fekete ruhás személy megzavarta, magatartásuk benne félelmet keltett, és azért kért rendőri intézkedést, hogy véleménynyilvánítását zavartalanul folytathassa. 17 óra 44 perckor a mobiltelefonján felhívta őt fel az önkormányzat titkársági referense, a megemlékezés főszervezője azzal, hogy a panaszos megzavarta a rendezvényt, és a biztosításban résztvevő biztonsági őrök nem tudták rábírni, hogy távozzon a helyszínről. A főszervező rendőri intézkedést kért a panaszossal szemben. L. r. százados a rendezvény ideje alatt az Ifjúsági Centrum déli oldalánál tartózkodott, a Színház utcában, és a bejelentések nyomán úgy döntött, hogy tájékozódik a történetekről, ezért elindult az Ifjúsági Centrum bejárata felé.

Az eseményekről rögzített videofelvétel tanúsága szerint, miután a biztonsági őrök a panaszoshoz léptek, és arra kérték, hogy hagyja abban a sípolást, a panaszos vélhetően elővette a telefonját és hívást kezdeményezett. Mivel a kamera az ő kezében van, mindez csak hallható, de nem látható. Majd amikor hívását fogadták, elmondta, hogy rendőri segítséget szeretne kérni az Ifjúsági Centrum elé, ahol megfújta egy sípot és véleménynyilvánítási szabadságával kíván élni, de abban három biztonsági őr korlátozza.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerint „a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak”.

A hivatkozott jogszabályhely értelmében – a konkrét eset kapcsán – a Testületnek egyrészt vizsgálnia kellett azt, hogy a panaszos előadása, illetve a rendőrség tudomására jutott további információk alapján fennállt-e valamely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség intézkedési kötelezettségét megalapozta, továbbá azt is, hogy az intézkedő rendőrök megtették-e mindent, amire az eljárásukra irányadó normák őket felhatalmazták és kötelezték annak érdekében, hogy a panaszos sérelmeit orvosolják.

Ezen a ponton a Testület fontosnak tartja, hogy utaljon töretlen gyakorlatára, amely szerint az intézkedés alapjául szolgáló jogellenes cselekmény – akár szabálysértés, akár bűncselekmény – tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálhatja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a büntetőügyben eljáró, illetőleg a szabálysértési hatóságok szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján olyan esetekben, amikor a rendőrség valamely intézkedést vagy intézkedés-sorozatot azzal indokol, hogy azt az érintett által vélhetően elkövetett bűncselekmény vagy szabálysértés alapozta meg, a Testület azt vizsgálja (az érintett vétkességének kérdésében való állásfoglalás nélkül), hogy a bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e.

Hasonló a Testület kiindulópontja akkor is, ha a panasz – mint jelen esetben is – arra vonatkozik, hogy a rendőrség valamely jogellenes cselekmény gyanúja kapcsán elmulasztotta az elvárható intézkedéseket. Első lépésben ilyenkor is vizsgálandó ugyanis, hogy felmerülhetett-e a sérelmezett szabálysértés vagy bűncselekmény egyszerű gyanúja. Amennyiben nem, úgy jogellenes rendőrségi mulasztás nyilvánvalóan nem állapítható meg, az egyszerű gyanú utólagos megállapíthatósága ugyanakkor nem teszi egyértelművé az intézkedés hiányának jogellenességét, ilyenkor ugyanis a mulasztás megítélése attól függ, hogy az adott helyzetben kialakított rendőrségi helyzetértékelés nyilvánvalóan megalapozatlan volt-e. Ha ugyanis az adott ügy körülményei alapján nem nyilvánvalóan megalapozatlan a rendőrségnek az a döntése, hogy nem lát jogellenes cselekményt megvalósulni, akkor alapjogsértés az intézkedést kérő oldalán nem állapítható meg.

a) Jelen esetben ezt a megközelítést kellett alkalmaznia a Testületnek azzal, hogy a biztonsági őrök cselekménye olyan módon vetette fel jogellenesség lehetőségét, hogy magatartásuk kapcsán nem merült fel szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésének gyanúja.

A Büntető Törvénykönyvről (a továbbiakban: Btk.) szóló 1978. évi IV. törvény 174. §-a alapján „aki más erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön, és ezzel jelentős érdeksérelmet okoz, amennyiben más bűncselekmény nem valósul meg, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

Az intézkedő rendőr azonban – a videofelvételen látottakkal túlnyomórészt egybecsengő – a jelentésében foglaltak szerint az eseménysort a felállítási helyéről figyelve nem észlelt a biztonsági örök részéről erőszakra vagy fenyegetésre utaló jeleket, és a videofelvétel tanúsága szerint maga a panaszos sem állította a rendőrrel folytatott beszélgetése során, hogy konkrétan fenyegették volna, hiszen csupán az örök fenyegető testtartására utal és a négy évvel ezelőtti események emlékére.

Mindezek ellenére a Testület megítélése szerint a biztonsági örök fellépésének jogszerűsége megkérdőjelezhető volt az alábbiak szerint.

Az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB határozatában kimondta, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a „véleményt annak érték-és igazságtartamára tekintet nélkül védi”, valamint, hogy mivel „e jog objektív, intézményes oldalának elismerése egyben a közvélemény, mint alapvető politikai intézmény garantálását is jelenti”, „a szabad véleménynyilvánításhoz való jognak valójában igen kevés joggal szemben kell csak engednie”. 36/1994. (VI. 24.) AB határozatában az Alkotmánybíróság a véleménynyilvánítás formájával kapcsolatban is fontos tételeket rögzített, nevezetesen azt, hogy mivel „a véleménynyilvánítási szabadság alapvető célja annak a lehetőségnek biztosítása, hogy az egyén mások véleményét formálja, meggyőzzön másokat saját álláspontjáról”, ezért a „véleménynyilvánítás szabadsága [...] általában mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, mégpedig függetlenül a közlés módjától és értékétől, erkölcsi minőségétől és többnyire valóság tartalmától is”.

Arról van tehát szó, hogy a mások számára kellemetlen és mások számára kellemetlen módon kifejezett véleményeket is megilleti az a védelem, amelyet a véleménynyilvánítás alkotmányos szabadsága jelent. Amint arra az 30/1992. (V. 26.) AB határozat is rámutat, ez a szabadság nem korlátozhatatlan, mások alapjogaival való ütközése esetén – törvényben meghatározottak szerint – korlátozható (így nem valósíthat meg bűncselekményt, például rágalmozást), de az is egyértelmű, hogy kiemelt jelentőségére figyelemmel kell lenni olyankor, amikor jogértelmezés szükséges a konkuráló jogok közötti összeütközés mikénti eldöntéséhez. Különösen így van ez, amikor a vélemény közszereplők bírálatára irányul, hiszen – amint azt az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozatában kifejtette – az ő tűrési kötelezettségük nagyobb, vonatkozásukban a megengedhető véleménynyilvánítás köre tágabb, mint mások esetében.

A panaszos vitathatatlanul egy közüggel – az általa elcsaltnak vélt emlékmű-pályázattal – kapcsolatban és egy hatalmi pozícióban lévő közszereplővel – a polgármesterrel – szemben kívánta kifejezni negatív véleményét. Erre olyan módot választott, amely az – egyébként a bírálat tárgyává tett személyhez köthető – rendezvény résztvevői számára némiképpen zavaró lehetett, ugyanakkor arra tekintettel, hogy a rendezvény az épületen belül zajlott, a panaszos pedig azon kívül helyezkedett el, ennek foka semmiképpen sem érte el azt a szintet, hogy a véleménynyilvánítási szabadság kiemelt jelentőségét is figyelembe vevő jogértelmezéssel arra lehessen jutni, hogy megvalósíthatta a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (Szabs.tv.) 170. §-ában tilalmazott garázdaság szabálysértését („aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást

tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, szabálysértést követ el”). Ugyanis pontosan ilyenkor, amikor a köznyugalom, mint alkotmányos érdek ütközik a véleménynyilvánítási szabadsággal, kell olyan jogértelmezéssel feloldani a kollíziót, amely figyelembe veszi az utóbbinak a közvélemény formálásában játszott kulcsszerepét.

A biztonsági örök voltaképpen a panaszos véleménynyilvánítását próbálták meggátolni egy olyan érdek védelmében, amely az ügy adott körülményei mellett nem élvezhetett elsőbbséget a véleménynyilvánítási szabadsággal szemben, ráadásul bármiféle jogszabályi felhatalmazás nélkül. A panaszossal szemben fellépő biztonsági örök ugyanis a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: SzVMt.) rendelkezései hatálya alá tartoznak, amelynek 26. §-a a rendezvénybiztosítás körében ugyan felruházza a biztonsági örököt bizonyos jogosítványokkal (a rendezvénybiztosítási feladatokat ellátó személy jogosult „a rendezvény megtartását akadályozó vagy zavaró [...] személyt kilétének igazolására felszólítani, a rendezvényen való részvételét megtiltani, távozásra felszólítani, amennyiben az érintett személy ennek nem tesz eleget, és az élet- és vagyonbiztonság érdekében szükséges, a rendezvényről kivezetni”), azonban a jogszabály megfogalmazásából nyilvánvaló, hogy e jogosítványok a rendezvény, illetve az annak helyet adó létesítmény területén kívül eső személlyel szemben nem gyakorolhatók.

Megállapítható tehát, hogy a biztonsági örök kellő jogalap híján szólították fel a panaszost a sípolás abbahagyására, azonban ezen cselekményük sem bűncselekmény, sem szabálysértés gyanúját nem vetette fel (hiszen a Szabs.tv. – 190. §-a – csak a gyülekezési és egyesületi szabadság megsértését rendeli büntetni, a véleménynyilvánítási szabadságét nem), **ezért az intézkedő rendőr részéről nem történt olyan mulasztás, amely a panaszos oldalán bármely alapjog sérelmét eredményezte volna.**

b) A rendőrségnek az Rtv. 2. §-a értelmében („a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”) általános intézményvédelmi kötelezettsége van, amely nyilvánvalóan kiterjed a véleménynyilvánítási jogra is. A kérdés, hogy ennek a kötelezettségnek a konkrét esetben, amelynek során a panaszos véleménynyilvánítási jogát – a fentiek szerint – jogalap nélkül korlátozták az önkormányzat biztonsági őrei, az eljáró rendőr megfelelően eleget tett-e.

A felvételek szerint amikor a panaszos arra kéri a rendőrt, hogy a biztonsági örököt állítsa elő annak érdekében, hogy alkotmányos jogainak gyakorlásában ne tudják tovább korlátozni, a rendőr válaszul elmondja, hogy megítélése szerint alkotmányos jog korlátozására vagy megsértésére az adott helyen nem került sor. Tájékoztatja továbbá a panaszost, hogy az Ifjúsági Centrum épületében egy városi rendezvény zajlik, amit a panaszos a jelenlétével véleménye szerint nem zavart meg. A panaszos rákérdez, hogy „a sípolással sem?”, amire a rendőr azt feleli, hogy eddig nem zavarta meg a rendezvényt a panaszos, ugyanakkor, ha arra sor kerül, az önkormányzat megteheti, és bizonyosan meg fogja tenni a szükséges lépéseket. Erre tekintettel a rendőr közli, hogy a helyszínen nem lát okot rendőri intézkedés foganatosítására. A panaszos kéri a rendőrt, hogy akkor mondja meg, szabad-e neki akkor és ott sípolni, amire a rendőr ugyanazt feleli: meglátása szerint a panaszos nem zavarta meg a rendezvényt, ezért sem vele, sem a biztonsági örökkel szemben nem fog intézkedni.

A panaszos kérdésére a rendőr azt is elmondja, hogy minderről a biztonsági őroket is tájékoztatta, továbbá, hogy megítélése szerint a panaszost a biztonsági őrok nem korlátozták alapjogainak gyakorlásában.

A panaszos ezt követő kérdésére, hogy a biztonsági őrok jogszerűen szólították-e fel a sípolás abbahagyására, a rendőr már nem felel, hanem egy ott jelenlévő, vélhetően az önkormányzat alkalmazásában álló nő válaszol.

A Testületnek abban kellett állást foglalnia, hogy a rendőrség – a korábban már ismertetett, a véleménynyilvánításra is kiterjedő – intézményvédelmi kötelezettségének eleget tett-e a panaszos és a biztonsági őrok tájékoztatása során.

Az Rtv. 24. § (1) bekezdése szerint ugyanis, „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.”

A konkrét esetben a rendőr a helyszínen mindkét felet, a panaszost is, és a biztonsági őroket is – helyesen és egyezően – arról tájékoztatta, hogy egyrészt a panaszos magatartása nem zavarta meg a rendezvényt, másrészt a biztonsági őroket sem fogja intézkedés alá vonni (azaz a panaszos kérésének megfelelően előállítani), mert nem korlátozták a panaszost alapjogainak gyakorlásában. A rendőr ezzel a felvilágosítással a felek múltbéli magatartását értékelte, mellyel egyben iránymutatást is adott.

Azzal, hogy a rendőr nem válaszolt a panaszos azon kérdéseire, miszerint szabad-e neki akkor és ott sípolni, illetve, hogy a biztonsági őrok jogszerűen szólították-e fel a panaszost a sípolás abbahagyására, a rendőr nem tett mást, mint megtagadta egy még be nem következett, térben, időben és mértékében nem definiált, jövőbeni magatartás jogi minősítését.

A Testület megállapítása szerint, a konkrét esetben, – az Rtv. 24. § (1) bekezdésében meghatározott „tőle elvárhatóság” zsinórmértékét is figyelembe véve – a rendőr megfelelő felvilágosításban részesítette a feleket, melynek okán nem követett el mulasztást a véleménynyilvánítással kapcsolatos intézményvédelmi kötelezettség körében, ezért nem sérült a panaszos véleménynyilvánítási szabadsága.

2) A panaszos kifogásolja a történetek kapcsán azt is, hogy a r. százados az intézkedés során nem viselte az azonosító jelvényét, illetve, hogy nem nyújtott felvilágosítást az intézkedéssel szemben igénybe vehető panaszlehetőségekről.

Az intézkedő rendőr jelentésében rögzítette, hogy miután közölte a panaszossal: megítélése szerint nem történt olyan esemény, amely a rendezvényt megzavarta volna, és nem tapasztalt egyéb rendőri intézkedésre okot adó körülményt sem, elkészönt, és távozni kívánt a helyszínről. Körülbelül három méterre távolodott el, amikor a panaszos a r. százados után szólt, és kérdőre vonta, hogy miért nem kapott tájékoztatást a rendőri intézkedéssel szembeni panasztételi jogáról, továbbá megkérdezte, hogy miért nem látja a jelvényét. A r. százados közölte a panaszossal, hogy nem történt rendőri intézkedés, illetve, hogy nem kívánja tájékoztatni őt a jelvény hiányának okáról, majd távozott. Hozzáteszi a r. százados, hogy a panaszosnak azért nem nyújtott tájékoztatást az intézkedéssel szemben igénybe vehető jogorvoslati lehetőségekről, mert nem zajlott rendőri intézkedés. A szolgálati jelvényét pedig azért nem viselte, mert 2012. május 25-én azt a szolgálati igazolványával együtt eltulajdonították, és a pótlása még nem történt meg.

A videofelvételeken hallható, amint 5 perc 20 másodperc körül az egyik rendőr a panaszoshoz lép, bemutatkozik, megjelöli a szolgálati helyét, és elmondja a jelvényt számát. A felvétel

tanúsága szerint továbbá a panaszos távozása előtt megkérdezte az intézkedő rendőrt, hogy élhet-e az intézkedés ellen panasszal, és hogy miért nincs kint a jelvéyszám. A rendőr azt felelte, hogy természetesen tehet panaszt, majd hozzátette, hogy az intézkedés kezdetekor megadta a jelvéyszámát, az pedig, hogy miért nincs kitéve a jelvénye, hadd legyen az ő dolga. A rendőrök ezután elköszöntek és távoztak, miközben a panaszos még beszélt hozzájuk: megjegyezte, hogy nem kapott tájékoztatást a panaszjogáról, és rákérdezett, hogy a Testülethez fordulás határideje 8 nap-e.

Az Rtv. 20. §-a (1) bekezdésében rögzíti, hogy a rendőrt az intézkedés során a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A (2) bekezdés értelmében továbbá a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről. A (3) bekezdés szerint a rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. Végül a (4) bekezdés rögzíti, hogy ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

A ügy körülményeinek ismeretében a Testület kétséget kizáróan meg tudta állapítani, hogy a panaszossal szembeni rendőri fellépés során az Rtv. 20. §-a szerinti, fenti követelmények nem teljesültek maradéktalanul, hiszen az eljáró rendőr ténylegesen nem viselte az azonosító jelvényét, azonosító száma más módon sem volt feltüntetve a ruházatán. Mivel azonban a rendőr az azonosító számát az intézkedés kezdetekor közölte, továbbá be is mutatkozott, így a panaszos tudomást szerzett a rendőr azonosításához egy esetleges panaszeljáráásban szükséges adatokról. **Figyelemmel arra, hogy ilyen módon a tájékoztatási kötelezettség törvényi előírása mögött húzóó érdemi cél megvalósult, a Testület a szabálytalanság ellenére alapjogsértést nem állapított meg amiatt, hogy a rendőr azonosító száma nem volt feltüntetve.**

Más a helyzet a panaszjogról való kioktatás hiányával. Bár az Rtv. 20. §-a valóban csupán az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően írja elő a rendőr számára az intézkedés alá vont személy tájékoztatását a jogorvoslati lehetőségekről (ilyenre pedig jelen ügyben nem került sor), a panaszos kifejezetten rákérdezett arra, hogy tehet-e panaszt az ügyvel kapcsolatban, ami a Testület megítélése szerint – figyelemmel az Rtv. 24. §-ában foglalt felvilágosítás adási kötelezettségre – kötelezettséget keletkeztetett a rendőr számára arra, hogy a panaszjog gyakorlásának módjáról érdemi tájékoztatást nyújtson a panaszosnak. **Mivel ezt a felvilágosítást az eljáró rendőr nem adta meg, ezért sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.**

IV.

A Testület megállapította: nem sérült a panaszos véleménynyilvánítási joga a rendőr által a panaszosnak, illetve a biztonsági őröknek adott tájékoztatás miatt. Sérült

azonban a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga miatt, hogy kifejezett kérdése ellenére az eljáró rendőr nem tájékoztatta a jogorvoslati lehetőségeiről. Nem állapított meg ugyanakkor alapjogsértést a Testület a rendőr azonosítójának hiánya miatt, tekintettel arra, hogy a rendőr megfelelően a panaszos tudomására hozta azokat az adatokat, amelyek alapján őt azonosítani lehetett.

A Testület megítélése szerint a jogsértések súlya összességében indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitány számára.

Budapest, 2012. november 28.

Dr. Juhász Imre
Elnök, előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET